

Statistik om dödsorsaker år 2023

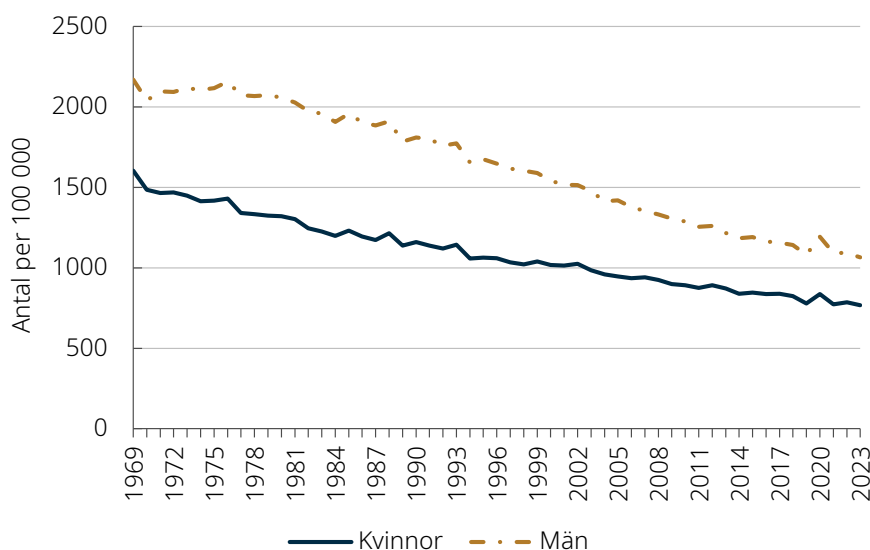
År 2023 avled 94 505 personer folkbokförda i Sverige. Av dessa var 46 945 kvinnor och 47 560 män. Dödligheten betraktad över en längre period har minskat både bland kvinnor och män. *Cirkulationsorganens sjukdomar* orsakade flest dödsfall 2023, följt av *tumörsjukdomar*. Dödligheten i dessa sjukdomar har minskat över tid och särskilt tydlig är minskningen för *cirkulationsorganens sjukdomar*. Dödligheten var högre i områden med sämre socioekonomiska förutsättningar jämfört med områden med bättre socioekonomiska förutsättningar. Denna skillnad observeras även för spädbarnsdödlighet.

Dödligheten har minskat över tid

Dödligheten har minskat över tid för både kvinnor och män. År 1969 var den åldersstandardiserade dödligheten 1603,0 per 100 000 för kvinnor och 2169,0 för män (Figur 1). Motsvarande dödlighet 2023 var 767,5 och 1065,2 för kvinnor respektive män. Detta motsvarar minskningar på 52 procent för kvinnor och 51 procent för män 1969–2023. Variationen i dödlighet i slutet av perioden berodde dels på att dödligheten var ovanligt låg år 2019 och dels på att covid-19 pandemin under framförallt år 2020 bidrog till en ökad dödlighet.

Figur 1. Dödlighet, kvinnor och män, 1969–2023

Åldersstandardiserade dödstal per 100 000 i befolkningen

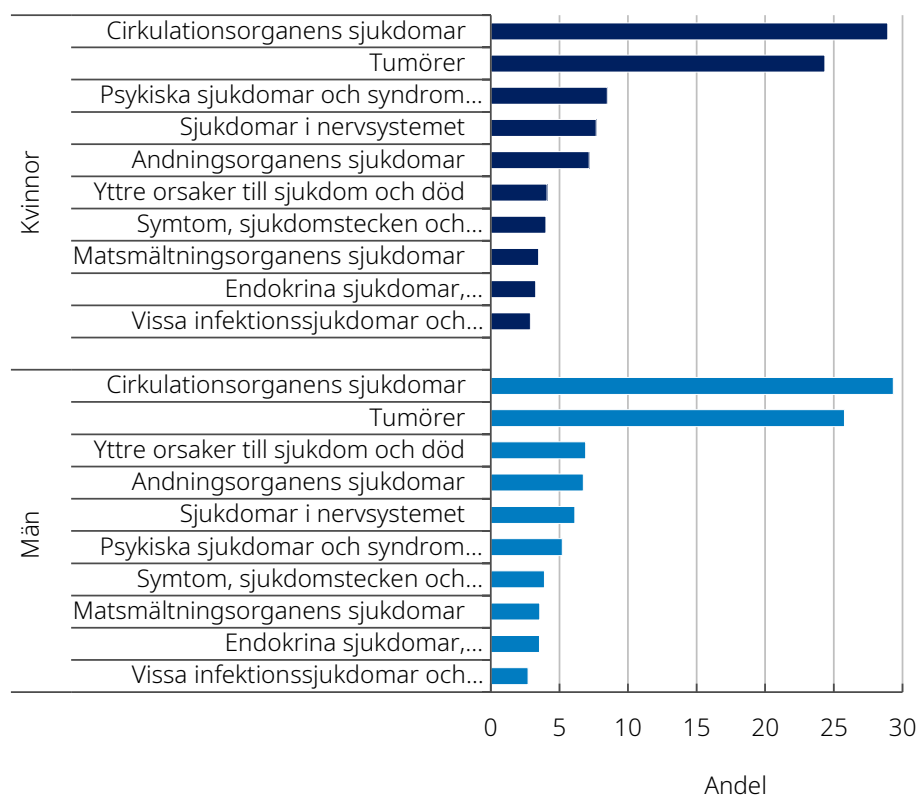

Källa: Dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen

Störst andel avled av cirkulationsorganens sjukdomar år 2023

De vanligaste dödsorsakerna 2023 var de som rör *cirkulationsorganens sjukdomar*, följt av *tumörer*, för både kvinnor och män (Figur 2). Tillsammans utgjorde dödsfallen i dessa två kategorier 53,3 samt 55,1 procent av dödsfallen för kvinnor respektive män. Därefter var dödsfall med dödsorsak *Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar* och *Sjukdomar i nervsystemet* vanligast bland kvinnor (8,5 respektive 7,7 procent) medan *Yttre orsaker till sjukdom och död* och *Andningsorganens sjukdomar* var vanligast bland män (6,9 och 6,7 procent).

Figur 2. De tio vanligaste dödsorsakerna år 2023, kvinnor och män, i procent

Källa: Dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen

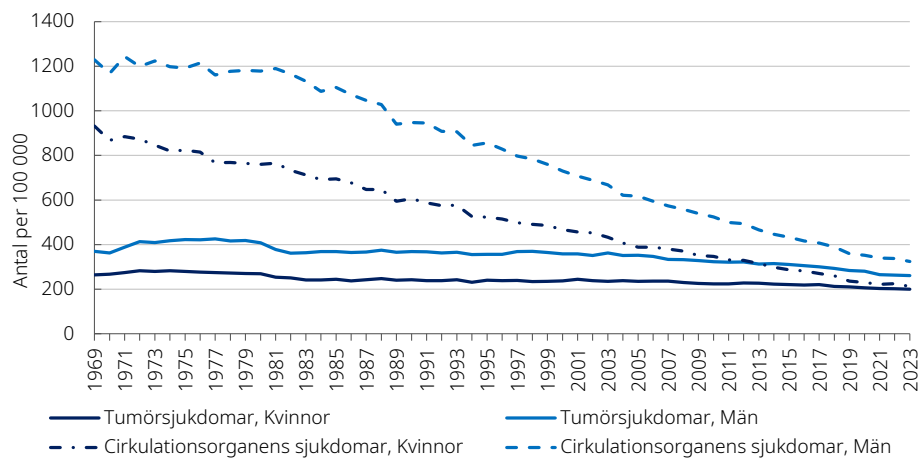
Dödligheten i cirkulationsorganens sjukdomar och tumörer har minskat över tid

Bland de vanligast förekommande dödsorsakskategorierna har dödstalen minskat mest för *Cirkulationsorganens sjukdomar* (Figur 3). År 1969 avled 932,0 kvinnor per 100 000 med denna dödsorsak och 2023 var siffran 212,7,

en minskning med 77 procent. Bland män har dödstalen för *cirkulationsorganens sjukdomar* minskat från 1229,5 fall per 100 000 år 1969 till 324,1 fall per 100 000 år 2023, vilket är 74 procent lägre. Dödligheten i *tumörsjukdomar* har också minskat sedan 1969, dock inte i samma utsträckning som *Cirkulationsorganens sjukdomar*. Minskningen för tumörer mellan 1969 och 2023 var 24 procent för kvinnor och 30 procent för män. Om trenden håller i sig kan *tumörsjukdomar* snart vara den vanligaste underliggande dödsorsaken bland kvinnor.

Figur 3. Avlidna i *cirkulationsorganens sjukdomar* samt *tumörsjukdomar*, kvinnor och män, 1969–2023

Åldersstandardiserade dödstal per 100 000 i befolkningen

Källa: Dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen

Högre dödlighet i områden med sämre socioekonomiska förutsättningar

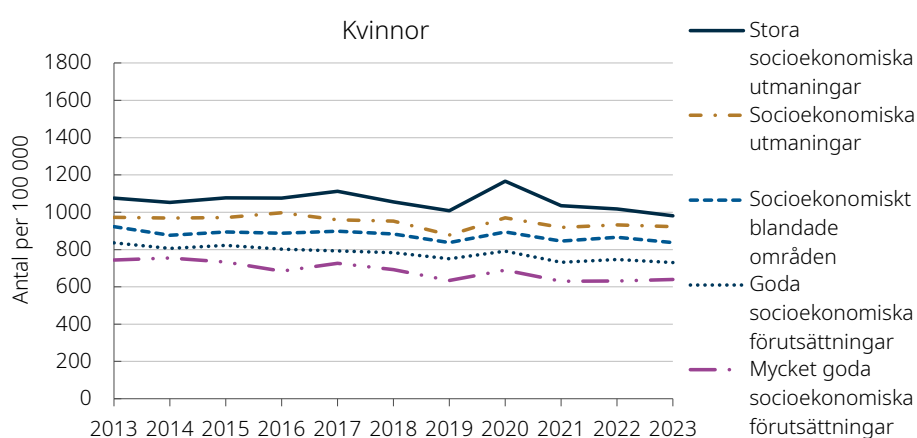
Dödligheten för både kvinnor och män var högre bland personer bosatta i ett område med stora socioekonomiska utmaningar jämfört med områden med bättre socioekonomiska förhållanden. Lägst var dödligheten i områden med mycket goda socioekonomiska förutsättningar (Figur 4A–B). Dödligheten bland kvinnor i områden med socioekonomiska utmaningar var i ungefärlig nivå med dödligheten bland män i områden med mycket goda ekonomiska förutsättningar. Sett till områdestyp var också skillnaderna i dödlighet mellan områden med olika socioekonomiska förutsättningar mer uttalad för män än för kvinnor.

År 2023 var dödligheten bland kvinnor i områden med stora socioekonomiska utmaningar 981,1 per 100 000 i befolkningen och 639,0 i områden med mycket goda socioekonomiska förutsättningar. Motsvarande siffror för män var 1395,5 respektive 853,6. Skillnaden i dödlighet för dessa områden var därmed 35 procent för kvinnor och 39 procent för män. Störst procentuell minskning i dödlighet över tidsperioden 2013–2023

observerades för kvinnor i områden med goda och mycket goda socioekonomiska förutsättningar, 13 respektive 14 procent, medan motsvarande minskning var 5–9 procent i områden med sämre socioekonomiska förutsättningar. Den procentuella minskningen bland män var generellt sett mer likartad över områdestyperna, med en variation på omkring 10–13 procent. År 2020 orsakade covid-19 pandemin en ökning av dödstaten, en ökning som var särskilt uttalad bland män och i områden med stora socioekonomiska utmaningar oavsett kön. Mellan åren 2019 och 2020 motsvarande ökningen i dödstat för dessa områden 16 procent för kvinnor och 19 procent för män.

Figur 4A. Dödlighet per områdestyp, kvinnor, 2013–2023

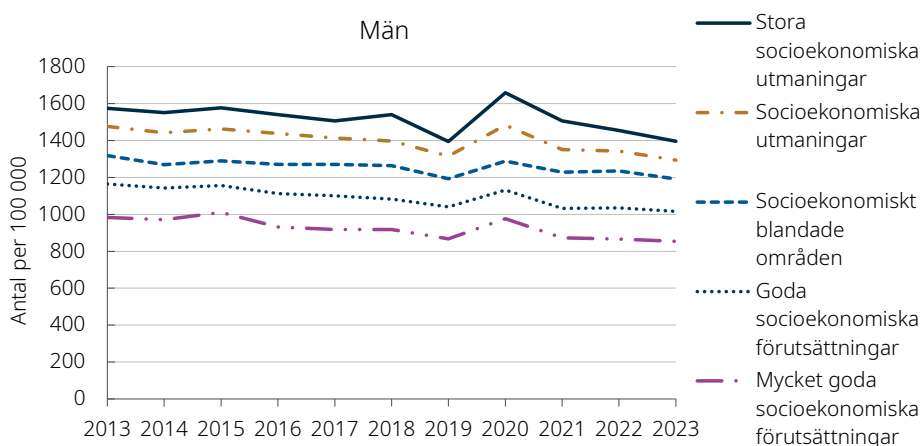
Åldersstandardiserade dödstat per 100 000 i befolkningen, avlidna 1 år eller äldre

Källa: Dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen; Statistiska centralbyrån

Figur 4B. Dödlighet per områdestyp, män, 2013–2023

Åldersstandardiserade dödstat per 100 000 i befolkningen, avlidna 1 år eller äldre

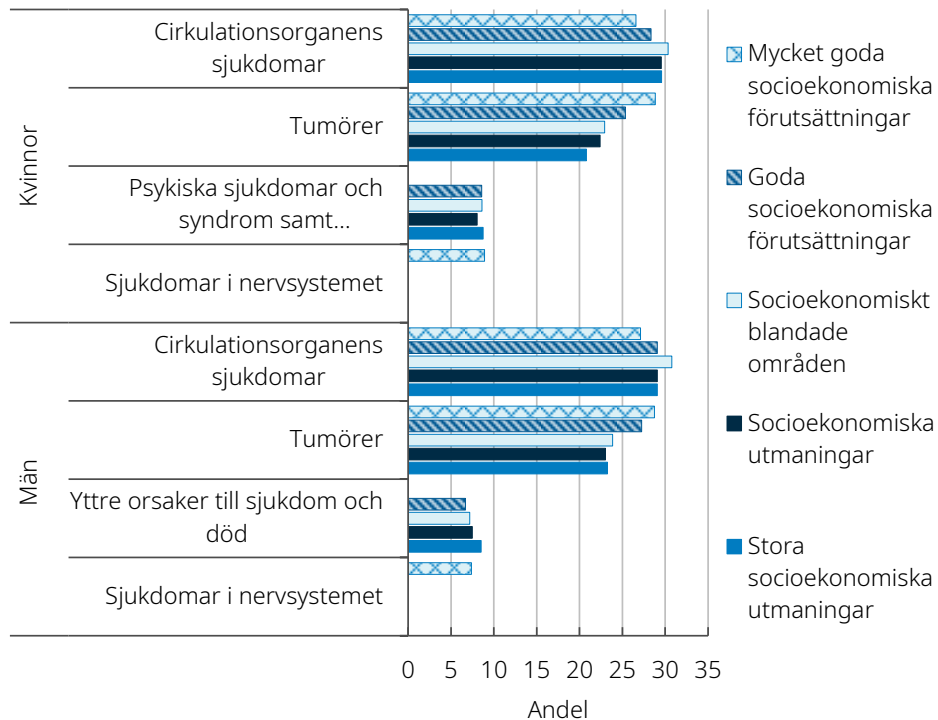
Källa: Dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen; Statistiska centralbyrån

Regionala statistikområden och områdestyp

I detta faktablad redovisas statistik på områdestyp, en socioekonomisk gruppering, vilken baseras på regionala statistikområden (RegSo). RegSo delar upp Sverige i 3363 områden som följer läns- och kommungränserna och tas fram för Sveriges befolkning den sista december respektive år, dvs. för alla levande och folkbokförda individer i Sverige. Områdestyp är baserat på socioekonomiskt index (SEI) vilket beräknas för varje RegSo. SEI utgörs av medelvärdet av tre indikatorer: andelen (i respektive område) med förgymnasial utbildning (20–64 år), andelen personer med låg ekonomisk standard (oavsett ålder), och andelen med ekonomiskt bistånd och/eller långtidsarbetslösa (20–64 år). Ett högre SEI-värde indikerar högre socioekonomisk utsatthet. Utifrån antalet standardavvikelser från medelvärdet skapas en grupperad variabel, områdestyp, som sträcker sig från stora socioekonomiska utmaningar (1) till mycket goda socioekonomiska förutsättningar (5). Det senaste aktuella året för RegSo respektive områdestyp är 2023 respektive 2022.

I samtliga områdestyper, med undantag för områden med bäst socioekonomisk situation, var *cirkulationsorganens sjukdomar* den vanligast förekommande dödsorsaken år 2023 (Figur 5). I områden med mycket goda socioekonomiska förutsättningar var *tumörer* istället den mest vanligt förekommande orsaken till dödsfallet. Skillnader kan observeras mellan områdestyperna, inte minst för andelen avlidna i tumörer, men också i *cirkulationsorganens sjukdomar* samt i *yttre orsaker till sjukdom och död* bland män. I områden med mycket goda socioekonomiska förutsättningar var *sjukdomar i nervsystemet* den tredje vanligaste förekommande dödsorsaken.

Figur 5. De tre vanligaste dödsorsakerna inom respektive områdestyp år 2023, kvinnor och män, procent

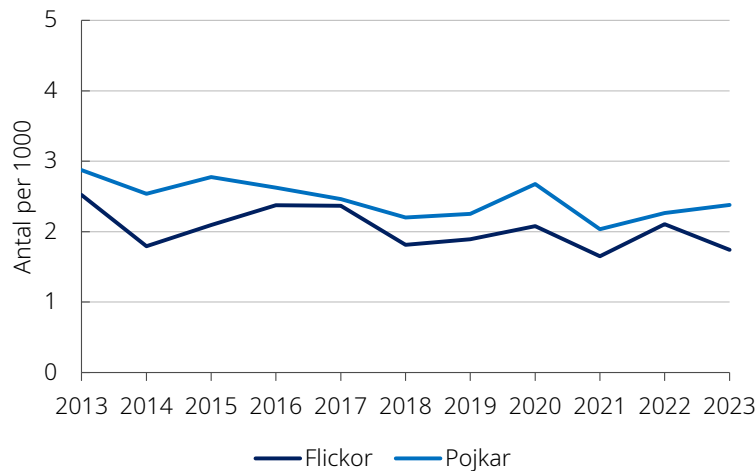
Källa: Dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen; Statistiska centralbyrån

Spädbarnsdödligheten har minskat något men skillnader observeras mellan flickor och pojkar samt mellan områdestyper

Under 2023 avled 207 barn innan de fyllt ett år, varav 85 flickor och 122 pojkar. Fördelat på kön uppgick spädbarnsdödligheten till 1,7 flickor och 2,4 pojkar per 1000 födselar (Figur 6A). Spädbarnsdödligheten har minskat sedan 2013 då antalet var 2,5 flickor och 2,9 pojkar per 1000 födselar, en minskning som motsvarar 31 respektive 17 procent. De vanligaste dödsorsakerna i denna åldersgrupp var främst vissa *perinatale tillstånd* (57,5 procent) och *medfödda missbildningar, deformiteter och kromosomavvikelser* (17,9 procent). *Plötslig spädbarnsdöd* utgjorde 6,3 procent av dödsfallen.

Figur 6A. Spädbarnsdödlighet, flickor och pojkar, 2013–2023

Antal dödsfall bland 0-åringar per 1 000 levande födslar

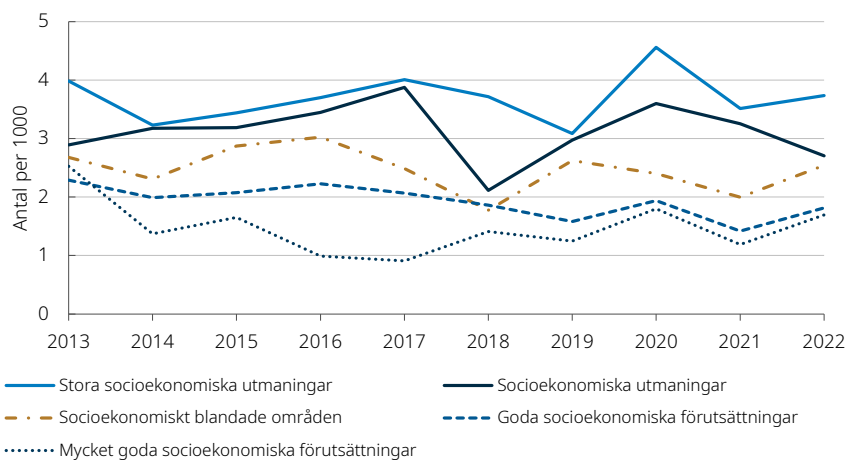

Källa: Dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen; Statistiska centralbyrån

När spädbarnsdödligheten fördelas på områdestyp kan skillnader urskiljas mellan områden med olika socioekonomiska förutsättningar (Figur 6B). I områden med mycket goda socioekonomiska förutsättningar var spädbarnsdödligheten 1,7 dödsfall per 1000 födslar år 2022. I områden med stora socioekonomiska utmaningar var spädbarnsdödligheten 3,7 dödsfall per 1000 födslar samma år. Dödligheten har fluktuerat något under tidsperioden men sett till början av tidsserien jämfört med slutet av tidsserien har en minskning skett i alla områdestyper. Dock skiljer sig den procentuella minskningen åt mellan områdestyperna. I områden med goda respektive mycket goda socioekonomiska förutsättningar motsvarade minskningen i spädbarnsdödlighet 21 respektive 33 procent mellan 2013–2022. För övriga områden motsvarade minskningen runt 5–6 procent.

Figur 6B. Spädbarnsdödlighet per områdestyp, 2013–2022

Antal dödsfall bland 0-åringar per 1 000 födslar

Källa: Dödsorsaksregistret och Medicinska Födelseregistret, Socialstyrelsen; Statistiska centralbyrån

Om statistiken

Underliggande dödsorsak är den sjukdom eller skadeorsak som inledde den kedja av sjukdomshändelser som ledde till döden eller de omständigheter vid olyckan eller våldshandlingen som framkallade den dödliga skadan. I det här faktabladet redovisas uteslutande underliggande dödsorsak. Dödstal är ett mått som används för att jämföra dödlighet mellan grupper som är olika i antal, oftast uttryckt i antal döda per 100 000 i befolkningen. Ålderstandardiserade dödstal tar hänsyn till skillnaderna i ålder mellan grupperna. Åldersstandardiserad dödlighet är beräknad enligt rikets medelbefolkning år 2023.

I statistiken som redovisar områdestyp har avlidna 1 år eller äldre inkluderats (med undantag för spädbarnsdödlighet). RegSo-kod, områdestyp och befolkning för vardera områdestyp har hämtats från året innan dödsfallet. Detta eftersom avlidna personer inte är folkbokförda i slutet på året de dog. Åldersstandardiserad dödlighet per områdestyp är beräknad enligt rikets befolkning den sista december år 2022.

Spädbarnsdödlighet har tagits fram för barn födda i Sverige. Dödligheten fördelat på områdestyp har beräknats genom att dividera antalet avlidna 0-åringar med antalet levande födda barn för respektive år. Uppgift om RegSo och områdestyp för de avlidna barnen identifierades via moderns RegSo året för dödsfallet genom länkning med Medicinska Födelseregistret (MFR). I genomsnitt saknade cirka nio dödsfall/år uppgift om RegSo. Även antalet levande födda barn i respektive områdestyp har tagits fram via MFR. Spädbarnsdödlighet fördelad på kön är baserad på SCB:s underlag över det årliga antalet födslar.

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information här (välj Tillhörande dokument och bilagor): www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/alla-statistikamnen/dodsorsaker

För dig som vill göra egna sökningar i statistikdatabasen: https://sdb.socialstyrelsen.se/if_dor/val.aspx

Kontakt:

Statistikfrågor

Johanna Jonsson

Telefon: 075-247 30 00

E-post: johanna.jonsson@socialstyrelsen.se

Gustav Arvidsson

Telefon: 075-247 30 00

E-post: gustav.arvidsson@socialstyrelsen.se

Sakfrågor

Bruno Ziegler

Telefon: 075-247 30 00

E-post: bruno.ziegler@socialstyrelsen.se